

P. Świątkiewicz, P. Kiszkowski

Gniezno, woj. poznańskie. Stanowisko 5

Informator Archeologiczny : badania 12, 167-168

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

drewnianych służących prawdopodobnie do umocnienia nasypanego piasku. Poza tym, w jednej z warstw odkryto fragment bruku kamiennego. Były one ubogie w materiał zabytkowy. Natomiast warstwy próchnicy, o miąższości 10-30 cm, różniące się między sobą większą lub mniejszą domieszką węgla i zbutwiałego drewna, dostarczyły większości zabytków. Były to ceramika, kości zwierzęce, pozyskano m. in. 1 cały i 2 fragmenty przęślików z łupku wołyńskiego, oprawkę kościaną i ornamentowaną oprawkę rogową, 2 fragmenty grzebieni rogowych.

Zbiory znajdują się w Muzeum w Gnieźnie.

GNIEZNO
woj. poznańskie
Stanowisko 5

Muzeum
w Gnieźnie

Badania prowadzili mgr P. Świątkiewicz, P. Kieszowski. Finansował Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Drugi sezon badań. Podgrodzie, osada otwarta, /IX-XIV w. /.

Badania prowadzone były w ogrodach kanonii przy ul. Tumskiej 8. Pod warstwami nowożytnymi, około 80 cm miąższości, zalegały warstwy kulturowe, o miąższości około 60-80 cm, datowane na podstawie ceramiki na XI-XIII wiek.

Odkryto w nich relikty konstrukcji drewnianych. Były to m. in. fragmenty 2 ulic moszczonych dranicami, co najmniej 3 domów i budynków gospodarczych, stajnie o konstrukcji zrębowej. Domy wykazywały ślady naprawiania. Związane też z nimi było palenisko gliniano-kamienne i częściowo zachowany kamienny piec kopulasty. Oprócz ceramiki i kości zwierzęcych pozyskano fragment szklanej obrączki, gliniane przęśliki, cyrkiel(?) kościany. Warstwy te są prawdopodobnie śladami istniejącej między XI-XIII wiekiem osady otwartej. Pod nimi zalegała warstwa piasku o miąższości około 80 cm, w której odkryto ciekawe obiekty. Jednym z nich był fragment konstrukcji z nieociosanych kamieni spojonych zaprawą wapienną. Przypominała narożnik ławy fundamentowej. Ponadto we wkopie, spoczywały dwa pochówki trumienne. Odkryto w nich chaotycznie ułożone szczątki dziecka i kości mężczyzny.

Pod omawianą warstwą piasku, zalegały nawarstwienia o miąższości około 1 m, datowane ceramiką na IX-XI wiek. Zawierały one znaczne domieszki węgla drzewnego i popiołu. Pozyskano z nich duże ilości kości zwierzęcych i ceramikę, odkryto fragment konstrukcji drewnianej złożonej z poziomo ułożonych i przystających do siebie dłuższymi krawędziami dranic. Wydaje się, że warstwy te można przypisać fun -

kcjonującemu tu między IX-XI wiekiem podgrodzium "drugiemu". Na tym stanowisku prowadzono równocześnie badania ratownicze, dzięki którym zlokalizowano przebieg niektórych fragmentów wału podgrodzia i murków ceglano-kamiennych posadowionych częściowo na wale.

Zbiory znajdują się w Muzeum w Gnieźnie.

HOLENDRY
woj. kieleckie

patrz
okres halsztacki

IZBICKO
woj. opolskie
Stanowisko 2

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr Stanisław Pazda. Finansował WKZ w Opolu. Trzeci sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe z okresu wczesnośredniowiecznego /VII-VIII w. /, osada hutnicza z IV/V w.

Zbadano kurhan nr 14 przylegający od południowego wschodu do kurhanu nr 15 przebadanego w roku 1970. Nasyp kopca miał u podstawy formę nieregularnego czworoboku o wymiarach 7,0 x 8,5 m i kopulasty wierzchołek wyniesiony około 0,7 m ponad otoczenie. Kurhan usypano na miejscu nieco wyniesionym na warstwie bruku i hałdzie brył żużla związanych z istniejącą tu wcześniej pracownią hutniczą z IV/V w. n. e. Pierwotnie miał on u podstawy kształt zbliżony do prostokąta o wymiarach około 4,5 x 5,0 m. Od strony północno-zachodniej, północno-wschodniej oraz południowo-wschodniej wystąpiły podłużne niezbyt głębokie /do 30 cm zagłębione w całość/ doły przykurhanowe usytuowane równoległe do boków podstawy nasypu. Kopiec był usypany głównie z brunatnej i ciemnobrunatnej piaszczystej próchnicy zawierającej m. in. elementy późnoprzeworskiej warstwy osadniczej.

Przypalone fragmenty kości występowały w niewielkich skupiskach w przypowierzchniowej warstwie nasypu, szczególnie w partii podnóża. Największe skupisko kości wystąpiło poza zasięgiem kopca od strony zachodniej i południowo-zachodniej, w miejscu gdzie nie było dołu przykurhanowego. Fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej, wśród których udało się wydzielić 6 naczyń występujących gniazdowo, wiążą się dość wyraźnie ze skupiskami kości lub dołami przykurhanowymi. Można przypuszczać, iż spalone szczątki zmarłego, dla którego wzniesiono kurhan, złożono w popielnicy lub bez w postaci warstwy, w partii wierzchołkowej, pierwotnie znacznie wyższego niż obecnie nasypu. Późniejsze pochówki natomiast składano u podnóża kurhanu od strony zachodniej w postaci warstwy lub w popielnicach.